

Školské kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnázia
54. ročník, školský rok 2025/2026
Písomný test pre kategóriu G – ZŠ (5. ročník)

MONOTEMATIKUS ÉS ELMÉLETI RÉSZ

4p./Σ4p.

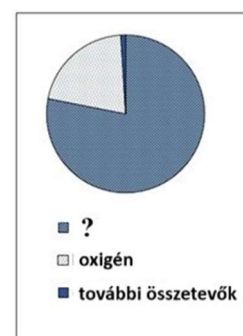
Válaszd ki a helyes választ.

- a) Az eső úgy keletkezik, hogy a nedves levegő felemelkedik a magasba, [**lehűl**]/felmelegszik], és a benne lévő vízgőz apró cseppekké csapódik ki. A légköri nyomás (levegőnyomás) ilyenkor [**csökken**]/növekszik].
- b) A levegő hőmérséklete elsősorban azért emelkedik, mert a napsugarak [**felmelegítik a Föld felszínét**]/az atmoszférán való áthaladás közben felmelegítik a levegő részecskéit].
- c) A levegő hőmérsékletét minden nap azonos időpontokban mérik: 7:00 órakor, [**14:00**]/12:00/13:00] órakor és 21:00 órakor.

1p./Σ5p.

A jobb oldali ábrán a földi légkör levegőjének összetétele látható. Mi szerepeljen a grafikon alatt a kérdőjel helyén?
Jelöld meg a helyes választ.

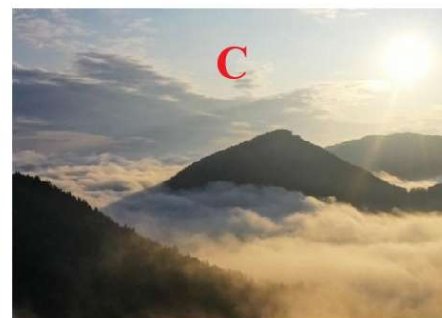
- a) **nitrogén**
- b) vízgőz
- c) ózon
- d) szén-dioxid

1p./Σ6p.

A következő fényképek közül melyiken látható az a jelenség, amelyet hőmérsékleti **INVERZIÓNAK** nevezünk?

A B **C**

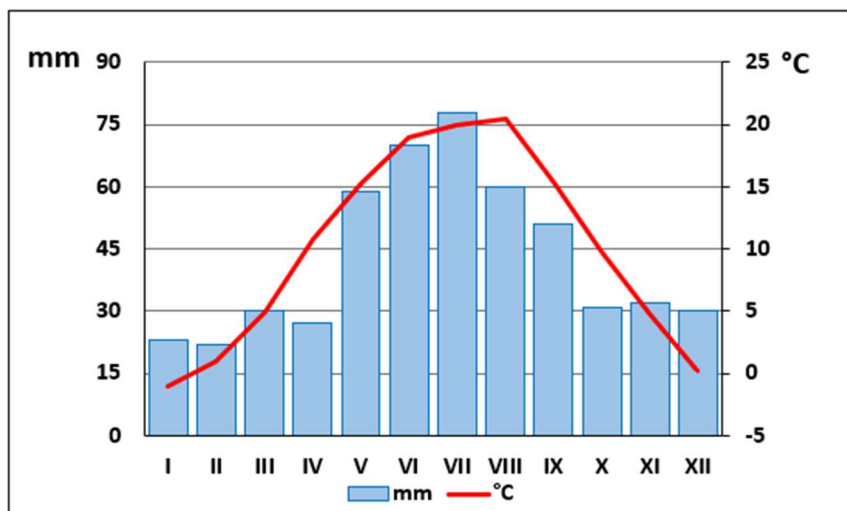
<https://www.ephoto.sk/fotogaleria/fotografie/91802/hmla-v-lese/>

<https://www.zilina.sk/fotogaleria/detail/3305/34117>

<https://myloview.cz/fototapeta-rano-v-lese-c-4938A98>

4p./Σ10p.

Az ábrán egy klímadiagram látható, amely Brünn (Brno) városában az év egyes hónapjaiban mért átlagos levegőhőmérsékletet és csapadékmennyiséget ábrázolja. Nézd meg figyelmesen az ábrát, és válaszd ki a helyes választ az ábra alatti kérdésekre.

- a) Melyik hónap volt Brűnnben a legmelegebb? július **augusztus** szeptember
- b) Igaz-e, hogy Brűnnben a november melegebb volt, mint az október? IGEN **NEM**
- c) Melyik hónapban esett Brűnnben a legtöbb eső? **júliusban** augusztusban júniusban
- d) Mekkora volt Brűnnben az átlagos levegőhőmérséklet januárban? 3 °C **-2 °C** 13 °C

<https://en.wikipedia.org/wiki/Brno>

7p./17p.

Hasonlítsd össze! Válassz helyesen a <, >, = jelek közül.

a) A 40. szélességi kör hossza az északi féltekén	<	A 20. szélességi kör hossza az északi féltekén
b) A 20. hosszúsági kör hossza a keleti féltekén	=	A 60. hosszúsági kör hossza a keleti féltekén
c) A napok száma 2020 februárjában	>	A napok száma 2025 februárjában
d) Az éjszaka hossza Kassán (Košice) szilveszterkor	>	A nappal hossza Kassán (Košice) szilveszterkor
e) Az éjszaka hossza Prágában november 1-jén	<	Az éjszaka hossza Prágában november 30-án
f) A szárazföld területe a déli féltekén	<	Az óceán területe a déli féltekén
g) Az Egyenlítő hossza	>	A kezdő (nulladik) délkör hossza

5p./12p.

Fűlöp, a vízimanó az Indiai-óceánon nyaralt. Egyik napját pontosan az óceán közepén töltötte. Volt nála egy távcső. Amikor a felszínre emelkedett, a távcső segítségével elláthatott a környező földrészekre.

Melyik **földrészt** látta, amikor közvetlenül ...

a) észak felé nézett?	Európát	Ázsiát	Amerikát
b) dél felé nézett?	Ausztráliát	az Antarktisz	Afrikát
c) nyugat felé nézett?	Amerikát	Ausztráliát	Afrikát
d) kelet felé nézett?	Ausztráliát	Afrikát	Ázsiát

Melyik szigetet látogathatta meg az indiai-óceáni nyaralás során?

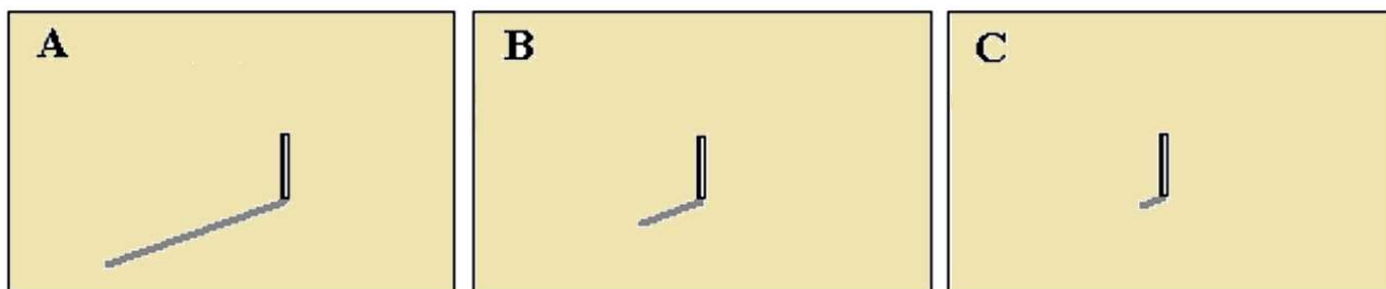
e) Grönland	Madagaszkár	Új-Zéland	Borneó

<https://depositphotos.com/cz/illustrations/kreslen%C3%BD-vodn%C3%ADk.html>

5p./12p.

A következő képeken ugyanaz a rúd látható, amely függőlegesen van a földbe szúrva ugyanazon a helyen a Földközi-tenger partján. Mindhárom kép ugyanazon a napon készült.

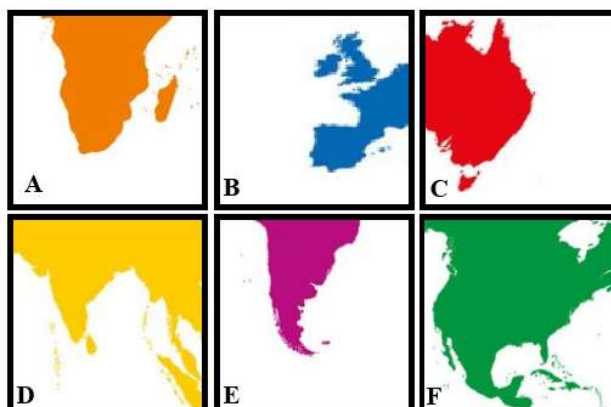

- a) Melyik kép készült pontosan délben? A B **C**
- b) Melyik égtáj felé mutatott a rúd árnyéka délben?
dél felé **észak felé** délnyugat felé délkelet felé
- c) Melyik kép készült napkeltekor? **A** B C
- d) Melyik égtáj felé mutatott a rúd árnyéka napkeltekor?
északnyugat felé délkelet felé délnyugat felé kelet felé
- e) Mikor kellene ezen a napon lefényképezni a rudat ahhoz, hogy az árnyéka északkelet felé mutasson?
ilyen helyzet nem fordulhat elő kb. 9:00 órákor közvetlenül dél előtt **napnyugtakor**

9p./136p.

Marika földrajzi memóriakártyát (pexesót) kapott születésnapjára. Melyik kontinensről vagy földrészről származnak az alábbi kártyák?

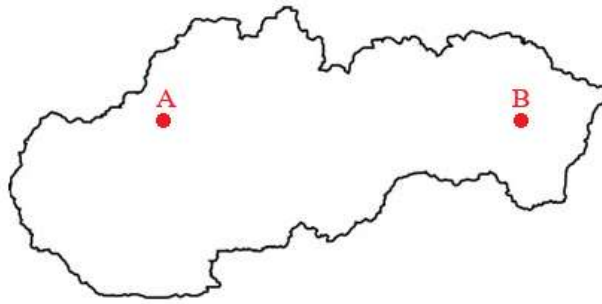

- a) A kártya – [Afrika/Dél-Amerika/Ázsia]
- b) B kártya – [Európa/Ausztrália/Észak-Amerika]
- c) C kártya – [Ausztrália/Ázsia/Afrika]
- d) D kártya – [Ázsia/Európa/Ausztrália]
- e) E kártya – [Dél-Amerika/Afrika/Ázsia]
- f) F kártya – [Észak-Amerika/Ausztrália/Ázsia]
- g) Melyik kártyán láthatjuk az **Indiai-óceán** egy részét? [A/B/E/F]
- h) A C kártyán a **Csendes-óceán** egy része is látható? [IGEN/NEM]
- i) Mely kártyákon **nem található meg az Atlanti-óceán egyetlen része sem**? [C és D/A és C/D és E]

<https://www.lideazeme.cz/clanek/lideazeme-cz-poznavame-akademie-laz/108586/akademie-lide-a-zeme-kontinent-versus-svetadil.html>

6p./142p.

Nézd meg figyelmesen a Szlovák Köztársaság területének körvonalát. Mely állítások igazak, és melyek hamisak az A és a B pontokra vonatkozóan?

- a) Mindkét pont ugyanazon a hosszúsági körön (délkörön) fekszik. **IGAZ / HAMIS**
- b) A B pontban a Nap korábban nyugszik le, mint az A pontban. **IGAZ / HAMIS**
- c) Mindkét pont azonos távolságra van az Egyenlítőtől. **IGAZ / HAMIS**
- d) A kezdő (nulladik) hosszúsági körön található összes hely nyugatabbra fekszik, mint az A pont. **IGAZ / HAMIS**
- e) Ha mindkét pontból közvetlenül észak felé repülnénk, eljutnánk az Északi-sarkra. **IGAZ / HAMIS**
- f) Ha a B pontból a legrövidebb úton indulnánk az Egyenlítő felé, út közben áthaladnánk a Ráktérítőn. **IGAZ / HAMIS**

<https://publicdomainvectors.org/cs/volnych-vektoru/Obrys-Slovenska/60717.html>

4p./146p.

A poprádi Alenka karácsonyra egy 2026-os naptárt kapott. Bejelölte benne az év fontos napjait, amelyekről földrajzórán tanultak.

- a) Mit jegyzett fel a naptárába június egyik napjához?
tavaszi napéjegyenlőség nyári napéjegyenlőség **nyári napforduló**
- b) Milyen megjegyzést írt ehhez a naphoz?
A nappal és az éjszaka egyforma hosszú. **Az év leghosszabb nappala.** Az év legrövidebb nappala.
- c) Megnézte a decembert ábrázoló oldalt is, hogy lássa, melyik napra esik az idei karácsony. Megállapította, hogy Szenteste (2026. 12. 24.) csütörtökön lesz. A „karácsonyi” héten melyik naphoz írta a téli napforduló megjegyzést?
hétfő szerda csütörtök
- d) A következő napok közül melyiknél szerepelt Alenka naptárában a következő megjegyzés:
„A nappal pontosan 12 órás.”?
március 19. **szeptember 23.** június 22.

https://easy.point4me.com/sk/dvoityzdnovy-stolovy-kalendar-sk312sk?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=PER_PLA_KW_SK~Shopping-2024&utm_id=20823879323&gad_source=1&gad_campaignid=20823879323&gclid=CjwKCAiAraXJBhBJEiwAiz7MZVIUNjlkacxQYX-UZPKgzsjCmE59I4ahFNmRfr4xLKbuCbwe5Q1choCCwkQAvD_BwE

4p./150p.

Az alábbiak közül mely állítások igazak a Föld felépítésével kapcsolatban?

- a) A Föld közepe felé haladva a hőmérséklet és a nyomás is növekszik. **IGAZ / HAMIS**
- b) Az óceáni földkéreg többnyire ugyanolyan vastag, mint a szárazföldi földkéreg. **IGAZ / HAMIS**
- c) A vulkánt ábrázoló képen (jobbra) látható a magma. **IGAZ / HAMIS**
- d) Az afrikai litoszféralemez a legnagyobb területű az összes lemez közül. **IGAZ / HAMIS**

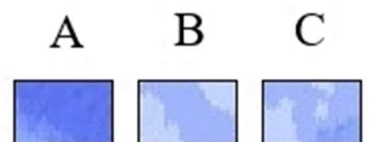

https://www.instagram.com/reel/CMsVjSnp_JI/?utm_source=ig_embed&ig_rid=ce6497c2-a411-4ae7-91e3-03492b92d778 (upravené)

4p./154p.

Józsi a Csendes-óceán térképéből három téglalapot vágott ki.

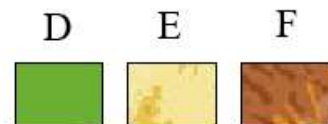
- a) Melyiken látható az óceán legmélyebb része? **A** B C

Ezután Ázsia térképéből is kivágott néhány téglalapot.

- b) Melyik téglalapot vágta ki a Thár-sivatagból?
 c) Melyik téglalap származik a Himalájából?
 d) Melyik téglalap származott a Turáni-alföldről?

D E F
 D E F
 D E F

<http://www.skolavola.wbl.sk/Australia-a-oceania.html> (upravené)
<https://www.magneticke-mapy.sk/magneticka-mapa-azie-geograficka-farebna-d177/>

4p./Σ58p.

A Föld melyik részén kellene tartózkodnod, hogy lásd a következő vulkánok kitörését?

a) VEZÚV	Olaszországban	Görögországban	az USA-ban
b) HEKLA	Mexikóban	Izlandon	Grönlandon
c) FUDZSI	Japánban	Oroszországban	Indonéziában
d) MAUNA LOA	Új-Zélandon	Alaszkában	a Hawaii-szigeteken

2p./Σ60p.

Olvasd el két cikk címét, amelyek szlovákiai földrengésekről számoltak be.

Gúta (Kolárovo) lakói tegnap 11:50-kor gyenge, a Richter-skála szerinti 3-as erősségű földrengést észleltek.

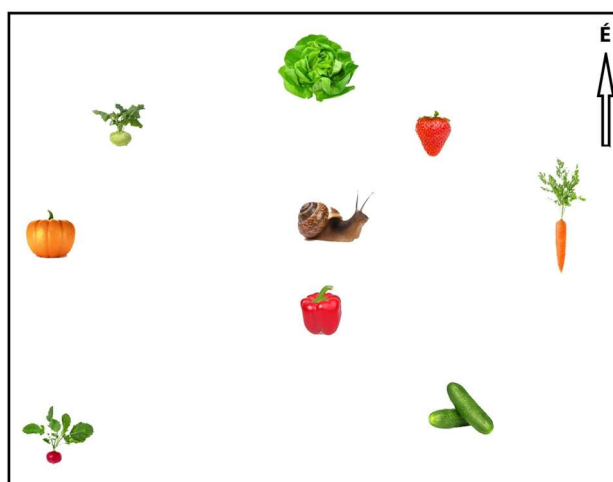
Vranov nad Topľou városát a Richter-skála szerinti 4-es erősségű földrengés rázta meg.

Hogyan hangzanának a mondatok abban a cikkben, amelyben összehasonlítjuk a két földrengést?

- a) A vranovi földrengés [tízszer/kétszer/négyszer] erősebb volt, mint a gútai (kolárovoi) földrengés.
 b) A Vranov nad Topľou-i járást érintő földrengés [epicentruma/hipocentruma/magnitúdója] Ďapalovce községben volt, körülbelül 30 km-re a járási székhelytől.

GYAKORLATI RÉSZ

7p./Σ67p.

Matyi, a csiga a zöldségeskert közepén lakott (a képen). Minden nap többféle termesztett növény közül választhatta ki, hogy mihez van kedve. Melyik égtáj felé indult Matyi, amikor ebédre ... akart enni?

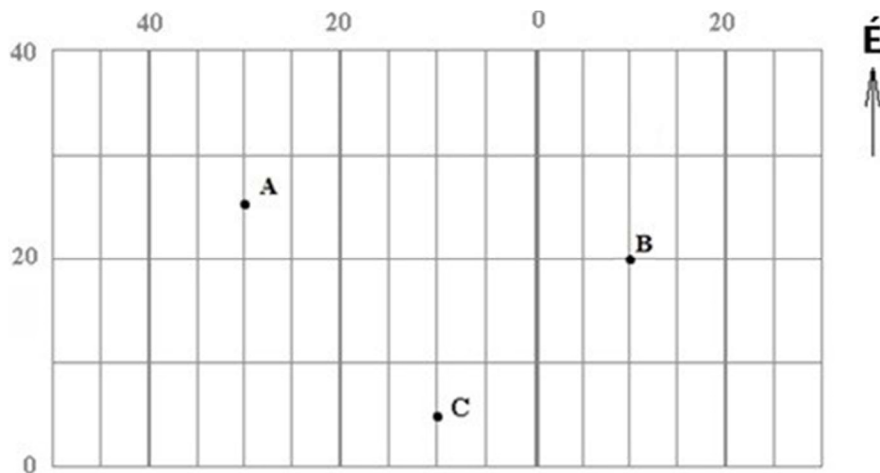
a) salátát?	észak	kelet	dél	nyugat
b) uborkát?	északkelet	délkelet	délnyugat	északnyugat
c) sárgarépat?	észak	kelet	dél	nyugat
d) tököt?	dél	nyugat	észak	kelet

- e) Szombaton délnyugat felé indult. Mit ebédelt azon a napon? karalábét paprikát salátát tököt **retket**
- f) Vasárnap Matyi epret kívánt, ezért [**ÉK** / DK / DNy / ÉNy] felé indult. Amikor megkóstolta az epret, rájött, hogy még nem érett. Hogy ne maradjon éhes, az epertől nyugat felé indult tovább. Mit evett végül ebédre ezen a napon? paprikát retket **karalábét** salátát tököt

<https://sita.sk/video-bleskova-rychlost-tohto-slimaka-vas-ohromi/>
<https://www.landigo.cz/nemecky-slovník?q=%C5%99edkvi%C4%8Dka>
<https://www.dobryjezko.sk/produkty/jahody/>
<https://www.distribucia-kobra.sk/?product=salat-hlavkovy>
<https://www.distribucia-kobra.sk/?product=uhorka-volna>
<https://www.kaloricketabulky.sk/potravin/tekvica-obycajna>
<https://www.dovezieme.sk/eshop/kalerab-kusovy/p-3806020.xhtml>
<https://www.zdraveovocie.sk/paprika-cervena-nl-tr-i/>
<https://www.leros.cz/sk/mrkev-obecna>

9p./Σ76p.

Az ábrán a földfelszínt borító földrajzi háló egy részlete látható. A számok a szélességi és hosszúsági körök sorszámát jelölik.

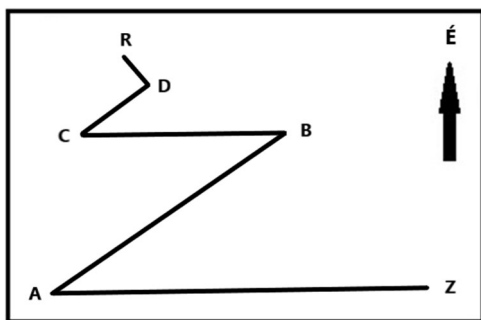

Az alábbiakban válaszold ki a helyes választ.

- a) A nyugati félgömbön fekszik / fekszenek [**az A és a C pontok**] / a B pont / az A pont / az A és a B pontok].
- b) A 10. hosszúsági körön fekszik / fekszenek [**a B és a C pontok**] / az A pont / az A és a B pontok / az A és a C pontok].
- c) Az 5. szélességi körön fekszik / fekszenek [**a C pont**] / a B pont / az A pont / az A és a B pontok].
- d) A Déli-sarkhoz legközelebb van [**a C pont**] / az A pont / a B pont].
- e) Hány pont található az Egyenlítőtől délre? **egy sem** egy pont két pont mindhárom pont
- f) Az ábrába **nem tudjuk** berajzolni: **a Baktérítőt** a Ráktérítőt egyik térítőt sem
- g) A Ráktérítőtől a legtávolabb fekszik [**a C pont**] / az A pont / a B pont].
- h) Melyik irányba kellene elindulnod a C pontból, hogy átlépd a kezdő (nulladik) hosszúsági kört?
 északnyugat felé nyugat felé **északkelet felé** délnyugat felé
- i) Ha a C pontból délnyugat felé indulnál, átlépnéd az Egyenlítőt? **IGEN** NEM

8p./Σ84p.

Az ötödikesek decemberben földrajzi kiránduláson voltak. A Z pontból egy közeli, kúp alakú hegyre mentek fel. A hegy tetején kilátó állt (R pont). A tanulók onnan ráláttak az egész ösvényre, amelyen feljutottak. A tanító néni több feladatot adott nekik. Melyek a helyes megoldások?

a) Rendeld hozzá az ösvény egyes szakaszaihoz azt az irányt, amerre haladtunk:

a Z pontból az A pontba – [Ny / K / D / É]

az A pontból a B pontba – [ÉK / ÉNy / DK / DNy]

a D pontból az R pontba – [ÉNy / ÉK / DNy / DK]

b) Az ösvény melyik szakaszán haladtunk ugyanazon a szintvonalon?

a B pontból a C pontba

az A pontból a B pontba

a D pontból az R pontba

c) Az ösvény melyik szakaszán léptük át a legtöbb szintvonalat?

az A pontból a B pontba

a Z pontból az A pontba

a B pontból a D pontba

d) Az ösvény melyik szakaszán haladunk lefelé a hegyről ...

délnyugat felé?

az R pontból a D pontba

a D pontból a C pontba

egyiken sem

északkelet felé?

egyiken sem

az R pontból a D pontba

a B pontból az A pontba

kelet felé?

az A pontból a Z pontba

a B pontból az A pontba

egyiken sem

6p./Σ90p.

A következő vázlaton (felülnézetből) egy templom és egy harangtorony alaprajza látható.

Mekkora az egyes épületek méretei?

a) A templom hosszabb oldala:

24 m

21 m

18 m

20 m

b) A templom rövidebb oldala:

36 m

18 m

15 m

12 m

c) A harangtorony hosszabb oldala:

10 m

12 m

18 m

15 m

d) A harangtorony rövidebb oldala:

6 m

7 m

9 m

10 m

Mekkora a legrövidebb távolság a templom és a harangtorony falai között?

8 m

6 m

10 m

20 m

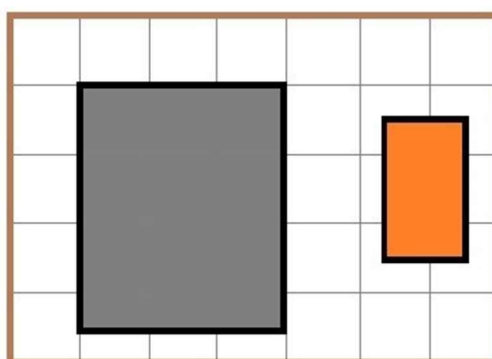
A vázlaton kerítés is szerepel, amely az egész területet körülvéshi. Mekkora a kerítés hossza?

102 m

144 m

200 m

120 m

■ templom
■ harangtorony
└ kerítés

É

6 m
6 m

10p./Σ100p.

A FELADAT MEGOLDÁSÁHOZ HASZNÁLD A VILÁGATLASZT!

Misi nagybátyja tavaly üzleti úton járt egy afrikai országban. Hozott neki egy kis ajándékot – egy hűtőmágnest, amelyen a meglátogatott állam **körvonala** volt látható (jobb oldali kép). Afrika térképén keresd meg a mágnesen ábrázolt országot, és az atlasz segítségével oldd meg a következő feladatokat!

a) Az ország a(z) [északi / déli / északi és déli] féltekén fekszik.

b) Az ország a [keleti / nyugati / keleti és nyugati] féltekén fekszik.

c) Az ország területét olyan tenger mossa, amely az [Atlanti-/Indiai-] óceánhoz tartozik.

A következő betűkből rakd ki ...

d) az ország legmagasabban fekvő pontjának nevét:

CH – A – MB – I

- e) az ország legészakibb pontjának nevét: F – E – H – É – R FO – K
f) a sziget nevét, amely az országhoz tartozik: DZ – SE – R – B – A
g) az öböl nevét, amelyben ez a sziget fekszik: G – AB – ÈS – I Ö – BÖ – L
h) az ország híres régészeti lelőhelyének nevét: K – A – R – TH – ÁG – Ó
i) az ország második legnagyobb városának nevét: S – F – A – X
j) Amint a jobb oldali képen látható, egy idő után Misi mágnesének jobb alsó sarka letört. A következő darabok közül melyik volt a letört rész?

Megjegyzés: a helyes megoldás – a középső darab

<https://vemaps.com/tunisia/tn-03> (upravené)

<https://www.statnevlajky.sk/kontinent/afrika>

Autor: Mgr. Gabriela Nováková, PhD.

Recenzent: RNDr. Hilda Kramáreková, PhD.

Preklad: RNDr Ferenc Zírig

Slovenská komisia Geografickej olympiády

Vydal: aSc Applied Software Consultants, s.r.o. (EduPage), Bratislava 2026